

Guia docent 2059818 - CAE – Cinema, arts escèniques i jazz

Unitat responsable: Universitat Politècnica de Catalunya

Última modificació: 22/04/2022

Unitat que imparteix: 205 - ESEIAAT - Escola Superior d'Enginyeries Industrial i Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa - UPC - Campus de Terrassa

Titulació: Diploma Sènior Universitari en Ciència, Tecnologia i Societat

Curs: 2022 - 2023

Crèdits: 5.0

Idiomes: Català - Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: Maria Adell Carmona (Cinema) (maria.adell@escac.es)
Oriol López (Arts escèniques) (lopezo@institutdelteatre.cat)
Lluís Rambla (Jazz) (lluisrambla@coac.cat)

Altres:

COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA

Breu descripció dels continguts:

- Potenciar una visió analítica i esperit crític en relació al cinema, el teatre i el jazz
- Desenvolupar els aspectes bàsics de la cultura dels tres espectacles des d'una mirada occidental com a fet artístic, valorant la seva evolució al llarg de la història i relacionant els fets artístics amb la situació política i social de cada època fins avui dia.
- Conèixer les principals tendències i autors/es del cinema, teatre i jazz des d'una visió global fins la local.
- Identificar els estils i utilitzar un llenguatge apropiat per definir cada època.
- Conèixer a on es realitzen les activitats de l'espectacle, edificis especialment concebuts com teatres, auditoris, platós, etc.
- Establir connexions entre el cinema, teatre i jazz actual amb les principals corrents, moviments i tendències al llarg de la història.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA - CINEMA

L'objectiu de l'assignatura "Introducció a l'art cinematogràfic" és dotar als/les alumnes/as de les eines crítiques i analítiques per aproximar-se i reflexionar sobre el cinema, en totes les seves expressions: cinema d'autor, cinema comercial, narratiu, experimental, etc. L'assignatura pretén dotar d'eines a l'alumnat perquè pugui valorar, avaluar i posar en context qualsevol de les propostes cinematogràfiques que s'estrenen a les sales o que formen part de la història del cinema.

1. Algunes nocions bàsiques

- El cinema, art i negoci, expressió artística i espectacle de masses.
- Conceptes clau de la història de l'art cinematogràfic: classicisme, modernitat i postmodernitat; realisme i artífici; els gèneres cinematogràfics; naixement del concepte d'autor i les seves mutacions; la idea de posada en escena.

2. La forma fílmica I

- El pla. Composició, tipus de pla i elements de l'enquadrament. Estatisme i moviment.
- Dins i fora del pla: la noció de fora de camp.
- La il·luminació: ús expressiu de la llum i de l'ombra.

3. La forma fílmica II

- El muntatge. Característiques del muntatge cinematogràfic.
- Comparativa entre muntatge continu i discontinu.
- El so en el cinema.
- Funcions i dimensions del so cinematogràfic.

4. La narració cinematogràfica

- Principis i convencions de la narrativa fílmica.
- Elements bàsics del guió.
- Diferents tipus de narrador cinematogràfic.
- Usos de la veu en off.

5. Sessió especial

- Terrassa i el cinema. Visita a ESCAC.
- L'experiència del/la director/a: Projectió i col·loqui amb un/a autor/a de Terrassa.

Cada sessió d'adoptar la forma de classe magistral en què s'inclouran múltiples exemples en forma de fragments audiovisuals - de films de tots els gèneres i èpoques - que serviran per donar suport a les explicacions donades a classe.

Alguns/es dels/les autors/es abordats/es durant les classes seran: John Ford, Paul Thomas Anderson, Kelly Reichardt, Claire Denis, Akira Kurosawa, Abbas Kiarostami, Howard Hawks, Alfred Hitchcock, Otto Preminger, Orson Welles, John Cassavetes, Michelangelo Antonioni, Roberto Rossellini, Vittorio de Sica, Zhang Yimou, Jean-Luc Godard, Robert Bresson, Agnès Varda, Jacques Tourneur, etc.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA – ARTS ESCÈNIQUES

Part 1

- La representació teatral. Teatre des de una perspectiva no literària.
- Manifestacions escèniques a la cultura grecoromana.
- L'escena medieval.
- La comèdia de l'Arte.
- El teatre elisabetià.
- El Segle d'Or espanyol.
- L'escena neoclàssica francesa.
- El nou drama burgès europeu.
- L'escena romàntica.

- Renovació i crisi del drama.
- Precursors de les avantguardes escèniques.
- Les avantguardes escèniques: la festa de la destrucció
- Les avantguardes escèniques: La dilatació del concepte de Realitat.
- L'Expressionisme i les Arts Escèniques.
- Dramatúrgia i revolució: Meyerhold, Piscator i Brecht.
- L'escena teatral de La Bauhaus.
- El mim modern i post-modern.
- Reinvençió del ritus: entre Brecht i Artaud. Living Theater, Grotowski, La Cuadra de Sevilla
- El happenig i la performance.
- L'escena visual contemporània: Tadeusz Kantor, Robert Wilson, Pina Bausch

Part 2

- La nomenclatura de l'espai escènic. El teatre a la italiana.
- Els paràmetres que defineixen l'edifici teatral contemporani. La relació públic- escenari. Acústica i visuals.
- Confort i seguretat del públic, artistes i tècnics.
- L'evolució històrica de l'edifici teatral.
- El pla funcional de l'edifici contemporani.
- Adequació d'espais singulars. Estudiar els condicionats tècnics i artístics de les representacions que s'efectuen en espais singulars i a l'aire lliure
- L'assignatura abordarà els diferents paràmetres que defineixen l'edifici teatral d'avui dia així com el seu pla funcional.
- Un breu recorregut històric de l'evolució de d'aquets edificis

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA - JAZZ

L'objectiu de l'assignatura és conèixer els diversos estils de jazz i la seva evolució des dels orígens fins a l'actualitat. Ens centrarem en les característiques estrictament musicals, posant-les en context històric i sociològic només quan sigui necessari (per exemple, l'amalgama de les tradicions africanes amb la música europea produïda per la diàspora de l'esclavatge).

Aprendrem a identificar la forma o estructura dels temes de jazz i les seves característiques (el pols o swing, el fraseig, la improvisació, l'espontaneïtat), pel què necessitarem explicar els conceptes bàsics de la mètrica de la música (compàs, temps, figures musicals en el pentagrama). Això ens permetrà complementar l'escolta emocional (per plaer) amb l'escolta analítica (precisar perquè gaudeixo), així sabrem gaudir el jazz tant si escoltem analitzant com si ens deixem captivar de forma només emocional, tant si volem entendre com si només volem sentir.

Es proporcionarà a l'alumnat uns pocs arxius de text i molts arxius d'àudio que, com que no hi haurà temps a les classes d'escoltar-los per complet, caldrà que cada estudiant completi les audicions a part de les classes. En els arxius de text s'indicarà alguna bibliografia i alguna filmografia (pel·lícules sobre jazz o amb banda sonora de jazz).

El programa s'estructura en cinc apartats, amotllant-lo a les cinc classes en les que s'impartirà l'assignatura:

1º Apartat

1A:

- Característiques del Jazz.
- El pols (o swing), gust estètic, fraseig, to i timbre, reguladors, personalitat, espontaneïtat.

1B:

- Antecedents. Naixement del jazz.
- Work Song i Blues, Negro Spiritual i Gospel Song, Ragtime, Nova Orleans.

2º Apartat

2A:

- Anys 20.
- Nova Orleans, Chicago, Harlem Stride, Boogie-Woogie.

2B:

- Anys 30.
- Kansas City, les grans orquestres i l'Era del Swing.

3º Apartat

3A:

- Bebop, Cool, Jazz modal, Bossa Nova.

3B:

- Hard bop.

4º Apartat

4A:

- Free jazz – Fusió.
- Free jazz, Fusió jazz-rock.

4B:

- Final segle i actual.
- World Music, Nou tradicionalisme, Día Internacional del Jazz.

5º Apartat

Terrassa.

Història del Club de Jazz, la vella Jazz Cava, la Nova Jazz Cava, Festival de Jazz de Terrassa, premis Jazzterrasman.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'assistència a les cinc classes puntuarà amb cinc punts.

Es posaran dos exercicis, un dels quals amb una puntuació màxima de tres punts i l'altre de dos punts.

METODOLOGIA

Es faran classes teòriques i teòric-pràctiques.

Visita a un teatre, plató de l'ESCAC i la Nova Jazz Cava:

L'experiència del/la director/a: Projectió i col·loqui amb un/a autor/a de Terrassa.

Assistència a un representació teatral. Fòrum després de la representació. Assistència a una sessió del Festival de Jazz de Terrassa

Es demanarà un treball voluntari a l'estudiantat sobre un dels temes tractats durant el curs.

BIBLIOGRAFIA

L'assignatura anirà acompanyada d'una bibliografia, filmografia i discografia recomanada.

Bibliografia bàsica:

La música. Una historia subversiva.

Ted Gioia 2020

Turner

Puro jazz.

Ricard Gili 2017

Red Book

Cómo escuchar jazz.

Ted Gioia 2016

Turner

El segle del jazz.

A cura de Daniel Soutif 2009

Catàleg de l'exposició al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

25 Jazz Terrassa. Festivals 1982-2006.

Club de Jazz d'Amics de les Arts i Joventuts Musicals 2006

Monfort edicions

Tete. Casi autobiografía.

Miquel Jurado 2005

Fundación Autor

Jazz en Barcelona 1920-1965.

Jordi Pujol Baulenas 2005

Almendra Music

Historia del jazz. (edició en paper esgotada, però disponible en ebook)

Ted Gioia 2002

Turner